BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 22 juli 1982

betreffende een voorgenomen steunmaatregel van de Belgische Regering ten behoeve van de uitbreiding van de produktiecapaciteiten van een onderneming die mineraalwater en limonade produceert

(Slechts de teksten in de Nederlandse en de Franse taal zijn authentiek)

(82/775/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 93, lid 2, eerste alinea,

Na belanghebbenden overeenkomstig genoemd artikel te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken en gezien deze opmerkingen,

I

Overwegende dat bij de Belgische wet van 17 juli 1959 en het Koninklijk Besluit van 17 augustus 1959 tot uitvoering daarvan (1) steunmaatregelen zijn ingevoerd ten behoeve van de Belgische economie, die met name beogen het verrichten van investeringen door voor deze steun in aanmerking komende ondernemingen te vergemakkelijken ; dat deze bestaan uit bepaalde rentesubsidies, staatsgaranties en een vrijstelling van de onroerende voorheffing gedurende ten hoogste vijf jaar ;

Overwegende dat de Commissie bij haar onderzoek van deze wet conform artikel 93, leden 1 en 2, van het EEG-Verdrag vaststelde dat hier sprake was van een algemene steunverlening zonder sectoriële of regionale strekking ; dat de betrokken steun kan worden verleend voor alle investeringen van ongeacht welke onderneming in ongeacht welk gebied of bedrijfstak en dat hij derhalve niet in aanmerking kan komen voor toepassing van één der uitzonderingsbepalingen van artikel 92, lid 3, sub a) of c), van het EEG-Verdrag ; dat de Commissie, wegens het ontbreken van een sectoriële of regionale doelstelling, de gevolgen van deze algemene steun voor het handelsverkeer tussen Lid-Staten en voor de mededinging niet kon beoordelen en derhalve niet kon nagaan of die steun verenigbaar is met de gemeenschappelijke markt ;

Overwegende dat de Commissie ten aanzien van dergelijke algemene steunregelingen nu de vaste gedragslijn volgt hiermede akkoord te gaan, mits aan één der volgende twee voorwaarden wordt voldaan, namelijk dat de Lid-Staat haar in kennis stelt hetzij van een regionaal of sectorieel programma voor de toepassing of, wanneer deze zulks niet mogelijk acht, van belangrijke individuele toepassingsgevallen ;

Overwegende dat de Commissie bij Beschikking 75/397/EEG (2) de eis stelde dat de Belgische Regering haar vooraf en tijdig mededeling doet van belangrijke toepassingsgevallen van de Belgische wet van 17 juli 1959, opdat zij zich kan uitspreken over hun verenigbaarheid met de gemeenschappelijke markt ;

II

Overwegende dat de Belgische Regering de Commissie bij brieven van 13 april en 30 juni 1981 in kennis heeft gesteld van haar voornemen de in de genoemde wet bedoelde steun toe te passen ten gunste van investeringen van een onderneming die mineraalwater en limonade produceert ;

Overwegende dat de investeringen die de bovengenoemde steun genieten 806 miljoen Bfr. bedragen ; dat zij voornamelijk bestaan uit de uitbreiding van de produktie-, opslag- en verzendingscapaciteit, waardoor de begunstigde onderneming haar omzet aanzienlijk moet kunnen verhogen in de komende jaren ; dat deze groei de onderneming in staat stelt tien nieuwe arbeidsplaatsen in het leven te roepen ;

Overwegende dat de steun in de vorm zou worden gegoten van een rentesubsidie en fiscale voordelen en dat hij in netto-subsidie-equivalent 7,5 % van het te investeren bedrag zou uitmaken ;

Overwegende dat de betrokken producent zijn produktie zowel in België als op de markt van andere Lid-Staten afzet ;

III

Overwegende dat de in de sectoren mineraalwater en limonades in de Europese Gemeenschap geproduceerde hoeveelheden gedurende het afgelopen decennium voortdurend zijn toegenomen ; dat het verbruik van deze dranken regelmatig is gestegen, hoewel het onderhevig is aan seizoenschommelingen ; dat de vooruitzichten voor deze beide sectoren goed zijn, hoewel in de limonadesector nog bepaalde overcapaciteiten op het punt van de produktie bestaan ;

Overwegende dat de produktie en de verkoop van deze produkten in België in de referentieperiode een ontwikkeling hebben doorgemaakt die overeenkomt met die in de gehele Gemeenschap ; dat met name de Belgische produktie van mineraalwater in de laatste vijf jaar met 53 % is toegenomen ; dat in dezelfde periode de uitvoer naar de andere Lid-Staten meer dan verdubbeld is en dat met name de invoer van mineraalwater uit andere Lid-Staten is verminderd ;

(1) Belgisch Staatsblad van 29. 8. 1959.
(2) PB nr. L 177 van 8. 7. 1975, blz. 13.

Overwegende dat de onderneming die de steun uit hoofde van de Belgische wet van 17 juli 1959 zou moeten ontvangen ongeveer 50 % van het mineraalwater in België produceert en een belangrijk aandeel in de produktie van limonade heeft ; dat zij meer dan 40 % van haar omzet realiseert in de uitvoer naar de andere Lid-Staten ; dat zij haar totale omzet in de afgelopen vijf jaar met ongeveer 75 % heeft kunnen verhogen en haar produktiecapaciteit in diezelfde periode met meer dan 50 % ; dat uit mededelingen in de pers blijkt dat de betrokken onderneming nieuwe markten in andere Lid-Staten denkt te veroveren, met name na de uitbreiding van produktiecapaciteit welke zij tot stand zal brengen ;

Overwegende dat de Commissie na deze feiten te hebben geanalyseerd en rekening te hebben gehouden met de door de Belgische autoriteiten verstrekte aanvullende inlichtingen heeft besloten op 22 juli 1981 de procedure van artikel 93, lid 2, van het EEG-Verdrag in te leiden ten aanzien van dit steunvoornemen, daar zij met name van oordeel was dat niet was vastgesteld dat de bewuste onderneming de beoogde investering niet zonder de voorgenomen steun zou hebben verricht ; dat, in het kader van die procedure, de Belgische autoriteiten met name hebben betoogd dat de betrokken investering past in een algemeen investeringsprogramma op lange termijn in twee stadia, en dat het hier gaat om het tweede stadium van dat programma ; dat voorts de Commissie zich niet heeft verzet tegen een steunmaatregel die de Belgische Regering eertijds had genomen met het oog op de verwezenlijking van het eerste stadium in 1979 ; dat bovendien de betrokken onderneming een van de belangrijkste troeven is voor de industriële opleving van de streek waar zij is gevestigd doordat zij ertoe bijdraagt de natuurlijke hulpbronnen produktief te maken ;

Overwegende dat in het kader van de procedure van artikel 93, lid 2, eerste alinea, van het EEG-Verdrag door een Lid-Staat en een beroepsorganisatie is bevestigd dat zij het standpunt van de Commissie delen ;

IV

Overwegende dat de steun die de Belgische Regering voornemens is te verlenen aan een onderneming die mineraalwater en limonades produceert, het handelsverkeer tussen de Lid-Staten ongunstig kan beïnvloeden en de mededinging kan vervalsen of dreigen te vervalsen in de zin van artikel 92, lid 1, van het EEG-Verdrag door de begunstiging van de betrokken onderneming ;

Overwegende dat volgens artikel 92, lid 1, van het EEG-Verdrag steunmaatregelen die aan de in dat lid vermelde criteria voldoen, onverenigbaar zijn met de gemeenschappelijke markt ; dat de in artikel 92, lid 3, van het EEG-Verdrag vermelde uitzonderingen op deze onverenigbaarheid betrekking hebben op doelstellingen die in het belang van de Gemeenschap en niet in dat van de individuele begunstigde worden nagestreefd ; dat deze uitzonderingen strikt moeten worden geïnterpreteerd bij het onderzoek van elk steunprogramma en dat een uitzondering met name slechts dan mag worden toegestaan wanneer kan worden vastgesteld dat bij ontstentenis van deze maatregelen de begunstigde ondernemingen via het marktmechanisme alleen niet zouden overgaan tot het leveren van een bijdrage tot de verwezenlijking van één der doelstellingen waarop deze uitzonderingen betrekking hebben ;

Overwegende dat het maken van een uitzondering voor steunmaatregelen zonder een dergelijke tegenprestatie als rechtvaardigingsgrond zou neerkomen op aanvaarding van een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer tussen de Lid-Staten en van een vervalsing of dreigende vervalsing van de mededinging zonder dat daarmede enig belang van de Gemeenschap wordt gediend ; dat zulks tot gevolg zou hebben dat sommige ondernemingen en sommige Lid-Staten ongerechtvaardigd zouden worden bevoordeeld ;

Overwegende dat, bij haar onderzoek van individuele gevallen in het kader van de steunprogramma's, de Commissie bij de hantering van bovenbedoelde beginselen zich ervan dient te vergewissen dat er van de zijde van de begunstigde in kwestie een tegenprestatie als specifieke rechtvaardigingsgrond aanwezig is voor de conclusie dat toekenning van de steun nodig is om het bereiken van één der in artikel 92, lid 3, van het EEG-Verdrag bedoelde doelstellingen te bevorderen ; dat indien zulks niet het geval zou zijn de steun in hoofdzaak zou dienen tot versterking van de financiële positie van de bewuste onderneming ;

Overwegende dat in het onderhavige geval van een dergelijke tegenprestatie niet is gebleken ;

Overwegende dat de Belgische Regering geen argumenten heeft kunnen aanvoeren en de Commissie geen rechtvaardiging heeft kunnen ontdekken voor de conclusie dat de betrokken steun voldoet aan de gestelde voorwaarden voor de toepassing van één der uitzonderingsbepalingen van artikel 92, lid 3, van het EEG-Verdrag ;

Overwegende dat, wat de uitzonderingen van artikel 92, lid 3, sub a) en c), van het EEG-Verdrag ten behoeve van steunmaatregelen ter bevordering of ter vergemakkelijking van de ontwikkeling van bepaalde streken betreft, het gebied waarin de beoogde investering moet plaatsvinden, niet behoort tot de regio's waarin de sociaal-economische situatie de verlening van steun met regionale strekking in België rechtvaardigt ; dat ten gunste van de betrokken steun derhalve niet kan worden aangevoerd dat hij de ontwikkeling van deze regio zou bevorderen of vergemakkelijken en dat dit hoe dan ook niet het hoofddoel van deze steun is ;

Overwegende dat, wat de uitzondering van artikel 92, lid 3, sub b), van het EEG-Verdrag betreft, de betrokken investering kennelijk geen project van gemeenschappelijk Europees belang is en niet kan dienen om een ernstige verstoring in de Belgische economie op te heffen ;

Overwegende dat, met betrekking tot de uitzondering van artikel 92, lid 3, sub c), van het EEG-Verdrag ten

gunste van steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van bedrijvigheid te vergemakkelijken, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad, de betrokken steun niet onmisbaar lijkt voor de ontwikkeling van de sector of de onderneming in kwestie, terwijl hij wel de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt zodanig kan veranderen dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad;

Overwegende namelijk dat, gezien de te verwachten rentabiliteit van de betrokken investeringen, haar eigen belang de betrokken onderneming ertoe aanmoedigt de voorgenomen capaciteitsverhogingen te verwezenlijken, zij het ook slechts om aan de tendens van de vraag te kunnen voldoen;

Overwegende eveneens dat de financiële situatie van de onderneming zich niet wezenlijk onderscheidt van die van andere ondernemingen in deze sector, die dergelijke steun niet ontvangen;

Overwegende dat de Commissie zich inderdaad in 1979 niet heeft verzet tegen de verlening van steun aan dezelfde onderneming toen deze een andere uitbreiding van haar produktiecapaciteit tot stand bracht; dat daaruit niet mag worden afgeleid dat de Commissie gehouden is automatisch een nieuwe steunmaatregel ten behoeve van dezelfde onderneming goed te keuren; dat de Commissie de Lid-Staten intussen heeft medegedeeld dat zij de afwijkingen van het verbod van steunmaatregelen in artikel 92, lid 1, van het EEG-Verdrag in de toekomst met grotere gestrengheid zou toepassen; dat zij met name in de beschikking een steunmaatregel die de Nederlandse Regering wilde nemen ten gunste van een investering voor de uitbreiding van de produktiecapaciteit van een sigarettenfabrikant [1] duidelijk deed blijken wat haar houding jegens dergelijke steunmaatregelen zou zijn; dat die beschikking door het Hof van Justitie in zijn Arrest van 17 september 1980 [2] is bevestigd; dat de Commissie sindsdien constant eenzelfde houding heeft gevolgd; dat deze houding met name wordt ingegeven door de economische situatie die momenteel in de Gemeenschap heerst;

Overwegende, mede in verband met het voorgaande, dat de voorgenomen steun van de Belgische Regering niet voldoet aan de vereiste voorwaarden om in aanmerking te komen voor de toepassing van één der uitzonderingsbepalingen van artikel 92, lid 3, van het EEG-Verdrag,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

Het Koninkrijk België mag zijn op 13 april 1981 aan de Commissie medegedeelde voornemen, om enkele van de steunmaatregelen bedoeld in de wet van 17 juli 1959 betreffende de economische expansie en de schepping van nieuwe industrieën toe te kennen ten behoeve van een in de provincie Luik gevestigde onderneming die mineraalwater en limonades produceert, niet tot uitvoering brengen.

Artikel 2

Het Koninkrijk België zal de Commissie, binnen twee maanden na de datum van kennisgeving van deze beschikking, mededeling doen van de maatregelen welke het getroffen heeft tot nakoming hiervan.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht tot het Koninkrijk België.

Gedaan te Brussel, 22 juli 1982.

Voor de Commissie

Frans ANDRIESSEN

Lid van de Commissie

---

[1] PB nr. L 217 van 25. 8. 1979, blz. 17.

[2] Zaak 730/79, Arrest van 17. 9. 1980; Jurisprudentie Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen 1980-7, blz. 2671.